

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 29.10.1985, sp. zn. 4 Cz 108/85, ECLI:CZ:NS:1985:4.CZ.108.1985.1

Číslo: 32/1988

Právní věta: Ak pri vypořádaní bezpodielového spoluvlastníctva rozvedených manželov pripadol do výlučného vlastníctva jedného z nich rodinný domček, potom pri rozhodovaní o žalobe na vypratanie domčeka s bytom, v ktorom druhý z manželov býva, zaoberá sa súd aj otázkou, či žalobe možno vyhovieť iba za predpokladu priznania náhrady za byt (v zmysle čl. VI a VII O. z.). Priznanie tejto náhrady neprichádza do úvahy, keď ten, kto má domček s bytom vypratať, má napr. aj ďalší byt, byt v tomto domčeku bez vážneho dôvodu neužíva, alebo ak ide o iné podobné prípady.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 29.10.1985

Spisová značka: 4 Cz 108/85

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů, Byt, Hospodaření s byty, Manželství

Předpisy: 40/1964 Sb. čl. VI
čl. VII

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 32

Ak pri vypořádaní bezpodielového spoluvlastníctva rozvedených manželov pripadol do výlučného vlastníctva jedného z nich rodinný domček, potom pri rozhodovaní o žalobe na vypratanie domčeka s bytom, v ktorom druhý z manželov býva, zaoberá sa súd aj otázkou, či žalobe možno vyhovieť iba za predpokladu priznania náhrady za byt (v zmysle čl. VI a VII O. z.). Priznanie tejto náhrady neprichádza do úvahy, keď ten, kto má domček s bytom vypratať, má napr. aj ďalší byt, byt v tomto domčeku bez vážneho dôvodu neužíva, alebo ak ide o iné podobné prípady.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 29. 10. 1985, [4 Cz 108/85](#))

Žalobkyňa sa žalobu domáhala, aby súd zaviazal žalovaného vypratať nehnuteľnosti - dom, dvor a záhradu nachádzajúce sa v M. z toho dôvodu, že boli v rámci vypořádania bezpodielového spoluvlastníctva rozvedených manželov prikázané do jej výlučného vlastníctva a že ich potrebuje pre seba a svoje štyri maloleté deti.

Žalovaný bol ochotný dom vypratať a odovzdať žalobkyni pod podmienkou, že mu bude pridelený primeraný náhradný byt, ktorý nutne potrebuje, pretože v dome býva spolu s družkou a jej dvoma deťmi.

Okresný súd vo Veľkom Krtíši rozsudkom zaviazal žalovaného vypratať v žalobe uvedené nehnuteľnosti: pozemok parc. č. 373 - záhadu o výmere 351 m², ako aj pozemok parc. č. 374 - dvor, zastavanú plochu a dom č. 224 v M. Pokiaľ išlo o domovú nehnuteľnosť, súd vychádzal z právneho názoru, že žalovaný je povinný ju vypratať bez poskytnutia náhradného bytu alebo náhradného ubytovania, pretože ide o výlučné vlastníctvo žalobkyne, a že sa preto v tomto konaní otázkou náhradného bytu nemožno zaoberať.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že týmto rozsudkom, ktorý sa stal právoplatný, bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku žalobkyne na vypratanie nehnuteľnosti správne vychádzal súd prvého stupňa zo zistenia, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, a preto má právo na ochranu tohto vlastníctva v zmysle ustanovenia § 132 O. z. Pritom súd neprihliadol, že súčasťou uplatneného nároku na vypratanie nehnuteľnosti je aj vypratanie bytov rodinnom domčeku. Napriek tomu otázku poskytnutia náhradného bytu alebo náhradného ubytovania, t. j. či je žalovaný povinný sa z bytu v rodinnom domčeku vysťahovať až potom, keď mu bude právoplatne pridelený náhradný byt alebo náhradné ubytovanie, ponechal stranou. Vychádzal pritom z nesprávneho právneho názoru, že táto otázka nespadá do rozsahu predmetu daného konania.

Ak je predmetom konania vypratanie bytu, ako to (okrem iného) bolo aj v danom prípade, súd sa zaoberá aj otázkou pridelenia náhradného bytu alebo náhradného ubytovania. 1)

Občiansky zákonník 2) výslovne určuje, v ktorých prípadoch vzniká nárok na náhradný byt alebo náhradné ubytovanie, v ustanoveniach § 178, § 186, § 187, § 194 a § 396. Všetkým týmto ustanoveniam je spoločné, že sa v nich priznáva právo na náhradný byt alebo náhradné ubytovanie za skôr existujúci právny dôvod bývania.

Hoci však otázka poskytnutia náhradného bytu alebo náhradného ubytovania v takom prípade, aký sa prejednával v tomto konaní, nie je výslovne upravená v Občianskom zákonníku, bolo treba sa zaoberať otázkou, či žalobe o vypratanie bytu bolo možné vyhovieť výnimočne (v zmysle čl. VI a VII O. z.) iba za predpokladu priznania náhrady za byt.

Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplývalo, že žalovaný v danom byte býval na základe neodvodeného právneho dôvodu, t. j. ako bezpodielový spoluvlastník rodinného domčeku, v ktorom sa tento byt nachádza. Uvedený právny dôvod užívania bytu však žalovanému zanikol, keď rodinný domček v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva bol právoplatne prikázaný do výlučného vlastníctva navrhovateľky. Za tohto stavu bolo teda možné vyhovieť žalobe o vypratanie bytu proti žalovanému za predpokladu priznania náhradného bytu alebo náhradného ubytovania, ak zároveň nešlo o prípad, kedy sa náhradný byt alebo náhradné ubytovanie neposkytuje (§ 157, § 186 ods. 2, veta druhá, O. z. a § 53 ods. 1 zákona č. 41/1964 Zb.).

Bolo preto treba zisťovať, či žalovaný užíva byt, ktorého sa žaloba o vypratanie bytu týkala, či nemá možnosť iného trvalého bývania a či teda výnimočné priznania náhrady za byt nie je v rozpore so zásadami bytovej politiky.

Súd prvého stupňa v danom prípade vychádzal z iného právneho názoru, otázkou pridelenia náhradného bytu alebo ubytovania sa nezaoberal, a preto v tomto smere nevykonal ani žiadne

dokazovanie.

Z uvedeného vyplýva, že súd svojím rozhodnutím porušil zákon v ustanoveniach § 6, § 120 ods. 1, § 153 ods. 1 a § 160 ods. 3 O. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 186 O. z.

Poznámky pod čiarou:

1) Porov. rozhodnutie uverejnené pod č. 39/1986 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk.

2) zákon č. 40/1964 Zb. (ktorého úplné znenie so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 70/1983 Zb.)